

LO GERONÉS

SETMANARI DE AVISOS Y NOTICIES

PORTA-VEU DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Gerona. 1 pesseta trimestre
Fora. 1'25 id. id.
Estranger. 1'50 id. id.
Un número 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

Rambla Llibertat, 31

ANUNCIS Y COMUNICATS

Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que s' remetin a la Redacció, se'n donara compte en lo Setmanari.

Any 5.na

Diumenge 12 de Juny de 1898

Núm. 217.

LA PROFESSÓ DEL CORPUS A IGLS

La vuytava del Corpus, que desde enguany será de tant crist recordansa per Barcelona, acabo de passar-la en un dels recons més tranquils y relligiosos d' Europa, en lo cor del Tyrol y a la falta de sas montanyas més alterosas.

Aquí, com a casa, m' he trobat que fan professons; y encare que no van vestidas ab lo boato y sumptuositat que la riquesa y ls elements oficials, propis de una gran ciutat, confeccionan, produheixen una impressió més grandiosa y commovent. Será per l' escenari ahont se desenrollan; será per la bona fé que las presideix; será per la sinceritat que las anima; será per la honradesa, per la senzillés de la gent que las integra. Mes lo cert es que may he vist cap espectacle relligiós organísat pels homes ahont aquestos quedessen més sacrificats, més petits, més eclipsats, ja que sa personalitat, fins lo seu hulto, desapareixen, en certs moments, com per art de tramoya y un se queda gosant d' una aparició que, ni somniada, podria combinarse tant mística, tant vaga, tant ideal ni tant poematica.

M' explicaré: a una hora d' Innsbruck y cap a llevant, montanya amunt, fins a mil metres sobre'l nivell de la mar y arracerat per boscos centenaris, se troba Igl's, dominant la amplíssima vall del Inn; la vall que tancan unas serras feréstegas, sempre nevadas, sempre vehinas del cel, que imposan respecte com l' imposaria la contemplació d' una colla de jayos ben sapats, curtils de pell, ferrenys y blancs de cabells que fessen la sardana entorn d' un prat. Igl's es lo que se'n diu un poblet de quatre casas, tant petit, que ni dona foyna per un capella. No obstant té la seva Iglesia, guarnida y enflocada com la millor de nostra Andalúsia; ab lo seu campanar, punxagut com una llansa, y lo seu cementiri al vol, rialler com una faixa, ahont creixen alhora creus y flors; ahont lo mateix hi piulan los aúells que hi ploran las familias; ahont ab la mateixa tranquillitat hi puja a l'omballons la maynada, que hi pasturan las gallinas.

Donchs aquest poble, aquesta Iglesia, aquest campanar y aquest cementiri s' empolaynan d' alló millor pera celebrar la festa del Corpus.

Arribat lo dia s' engraman los carrers; s' engarlandan portals y finestras, gelosias y balcones, graners y porxos; el campanar, teulats y entenas s' arrian mil banderas; s' omplen de flors las tombas y ls altars; surten a lluhir reliquias, credensas y llantias de plata y, desde'l clarejar, trillejan las campanas; esclatan las bombardas (instaladas per baterias al mitj dels camps), campa'l bestiar per alló ahont vol; bufan los de la xeranga; s' acoblan los del sometent; la gent s' aixiribeix y tothom, ben mudat, surt de casa, guayla'l cel, ab alegria si fa bo y arrufant lo nas si amonessa mal temps, y tira cap a la Iglesia ahont a las vuyt comensa la funció.

Enguany lo dia va llevarse molt ventat y lleganyós, més a las vuyt la Iglesia era plena y ls qui no hi cabian s' amuyavan fora'l portal y bon xich més enllá. Sortí'l capella (aquell que no tenint prou feyna a Igl's regenta per un quart més avall, la de Will, repartint la seva persona per festes alternadas, entre la una y l'altra) a oficiar, revestit de puntas, sedas y brodats d' or, y a loch de campana, comensá la missa entre núyuls d' incens, pampallugueig de llums, gemechs d' orga, cançons de noyas, xiu xiu d' oracions y bau de gent a dintre; cantava a fora'l sometent, format, engegava de tant en tant una tanda de descargas anunciant ab lo seu retró, que venia prenia y escampava fins a esmortuhirse per fota la montada, lo curs de la cerimonia.

Mentres la celebració del ofici caygué un ruixat que impedí la concurrència, lemosa de que la pluja no li permetia completar la festa ab la tradicional professó que se fa entre casas y s' esmuny entre ls sembrats, camps y praterias fins a resseguir tolas las Creus termienals del poble.

Enlloc de missa hi hagué una estona de dúpies. Tothom cantava al cel com suplicant que ab un cop de vent escampés aquella nuvolada per un parell d' horas, s' establi un vent de recados entre'l carrer y la sagristia; l' ansia y

la contrarietat se pintavan en tolas las caras y ningu gosava moures del entorn de la Iglesia. Semblava, tament, un aixam de pollés esporguits que temessen deixar la escalfor de la lloca.

Al fi, presumint que'l vent aguantaria la pluja, se decidí organisar la professó, millor dit la professó s' organísá per ella mateixa, comensant a caminar; y, ab ella, tothom se posá en moviment. Obrian la comitiva ls ganfanons y la creu, com a casa nostra; seguian tolas las noyas de la rodalia, desde las més xicas a las més grans, vestidas de blanch y coronadas ab flors del camp; venian las casadas ab sos trajos de núvia y sas diademas de tarongina y continuavan després las mares, las avias y las vellas, lluhint joyas y robas de familia, ab gran luxu de devantals y barrets ja de vellut, ja de seda brodats d' or, argent y llantícuclas, sempre negres y ab espléndidas cintas que'l vent feya volevar. Fins aquí tot eran donas, (bella colla, rica y fina de color, pera temptar lo pinzell d' en Mas y Fontdevila.) Ara venia la xeranga uniformada, presidida per l' arcalde portant banda y porra a tall de tambor major y dirigida pel mestre d' estudi y desseguida la colla armada del sometent, (un piquet de trenta homes ab sos corresponents gastadors y'l seu capitá) calats sos barrets, que duyan enflocats a qui més podia de flors, cintas y plomas. Darrera d' aquest element, diguemne oficial, caminava'l grupo de baylets, joves y demés homes inserits en las germandats (bona colecció de tipos pera recreyar lo gust d' en Graner), quinas banderas cruixian y brandavan desafiant la ventada, tots barrets en má, aparellats, y passant lo rosari; y finalment quatre escolanets y sagristans fent costat al sacerdot que, sota talem, passejava triomfadora la ostia santa perpellegant com un estel, més brillant y més encés que la custodia. Tancavan la marxa dos carrabiners vestits de gala y tota la demés gent sobrerera en compacte agrupació.

Aixís, ab aquesta formació, ab tal ordre y sense altre lluminaria que la claror mate d' aquell dia rufol, la professó aná fent lo seu curs acompanyada de cants, resos y musicas apagadas pel vent y contemplada per molt poch espectadors, de segur tant forasters com jo mateix.

Aquí es costum tradicional que tot lo poble fassi corteig a Nostre Senyor; per aixó s' abandonan las casas, portas obertas, y, al fi de que lo pas de la professó no quedi tant desayrat, s' exposan en los balcones, portals y finestras tolas las estampas y cuadros de sants é imatges relligiosas que hi ha a las casas, las quals, al contemplar ab sas caras de públich inanimat la custodia, quedau benehidas per tot'l any.

Finalment y ab calma solemne lo cap de la professó toca al primer terme, quedant eom encallada; s' obriren magestuosament los rengles d' acompanyants y pel carrer que deixaren obert avansá'l sacerdot, portant la custodia, fins a dipositarla en l' altar que, ab mata y garbas de flors camperolas, s' havia guarnit al peu de la Creu.

Quin moment d' emoció més gran fou llavors! Lo vent, com obehint a la voluntat d' aquells bons feligresos, havia anat esfilagarsant la atapabida nuvolada que ja era prima, prima y deixava filtrar una llum tébia que comensava a encendre ls colors y a donar vibració als cossos; y per moments, se veje com aquell paisatge, avans encantat, s' animava, accentuava sos relleus y guanyava calital fins al instant en que, tothom agenollat y acotadas las testas, lo sacerdot prengué la custodia pera benehir la gent y sas llars, los camps, los boscos y las cullitas. Al punt de la benedicció, y mentres la custodia anava pujant, pujant, nos semblá que s' engrandia, s' engrandia, y que sos raigs s' anavan encenent, y estenentse y pujant més y més fins a fugir de las mans del sacerdot y emportada per las darreras boyras la vejerem arribar al cel y elevarse allí pera confondre ab lo sol radiant y enlluernador que apareixia.

Realment quedarem calluernals y confosos, puig la naturalesa al sentir la caricia d' aquells raigs vivificadors desperta de sople, entonant un himne de vida primaveral ab tola la forsa de sos pulmons.

Instantaneament escoltàrem un aixordament de veus; refilets d' aucells, cants de guallas, xiscles d' alosas, crits de tudons, aletejar de corbs, xerchs de grills y cigalas, rondinar mil insectes, bels d' ovelles, brandeig d' esquelles, jemechs de badells, potegar d' eugas, lladruchs de go-

ssos..., sentirem arrelar las llevors, florir las brancas, esclatar las poncellas, engreixarse'l herba, granar las espigas, plorar resina ls pins, desglossar las neus, revenir las fonts..., vejerem la terra amararse de llums, colors y fantasias, espavilarse ls sembrats, estarrufarse ls prats, redressarse ls boscos, arracerase las boyras, y aprop del cel, ja blau y estreninyat, apareixer las montanyas, aquella sardana de jayos, de blanca caballera, la testa descoberta..., y mentrestant l' home, arraulit, com ubriecat per los perfums del espectacle, sentintse rey de tot alló, pero un rey avassallat que reclama ajuda a la musica, a la pólvora y a las campanas, pera fer sentir sa veu en aquell concertant indescriptible.

¡Qué es hermós tot lo creat! ¡Com imposa la naturalesa quan canta! En moments semblants no es estrany que l' home s' quedi petit y atorrollat. La criatura atreta por lo Criador s' adona de la seva insignificancia. La inteligencia esma perduda al escoltar aquellas veus, resso de lo misteriós y de lo etern tanca sos ulls escrutadors y no té més remey que exclamar: « Crech en Deu, pare, tot poderós, Senyor de Cels y Terra. »

La professó torna a caminar y a cada Creu de terme, a cada nova benedicció, acompanyada de musica, repichs de campanas, encens y escopetadas, los ulls del esperit sentiren la imposició del mateix simbol; mentres los de la cara seguian gosant del cuadro que l' artista divi y omnipotent havia compost ab una riquesa infinita de matisos, tons, notas y armonias; quin efecte panorámich apareixia més pintoresch, més viu, més calent, més palpitant, més vibrador, més brillant, més poétich, a mida que la atmósfera se purificava y que'l sol, guanyant forsa, l' embolcava amorós ab son finíssim vel de llum daurada. Alló fou la apoteosis més sublim que s' puga veure de l' ostia santa; alló fou l' acte més grandios d' adoració que la naturalesa pot rendir al cos y a la sanch del seu Criador! Acte al que l' home contribuía sumis, acotant son cap ple d' orgulls y miserias, obrint sas potencias a la Fé y enmatllevent al foch y al bronze sas veus retronadoras.

JOAQUIM CABOT Y ROVIRA.

Igl's (Tyrol) 12 Juny de 1896.

LES ALIANÇES

Pera que cap gran potencia busqui o desitji la aliança d' Espanya, es precis qu' aquesta aliança li porti alguna ventajla.

Les ventajtes qu' una nació por portar a un altre son de tres classes; primera, ventajtes territorials; segona, ventajtes econòmiques, y tercera, ventajtes militars.

Ventajtes territorials Espanya pot oferirne, donchs, prescindint del territori peninsular, li quedau de son antich imperi colonial vastes possessions a l' Africa, a la América y sobretot a la Oceania, algunes d' elles que de cap profit li servexen donchs de molts anys les té oblidades y abandonades. A res més podia referirse En Silvela quan va dir que si Espanya volia sortir de son aïslament era precis qu' anés a trucar a la porta de les potencies ab les mans ben plenas.

De ventajtes econòmiques poques ne pot donar que ja no hage denades per lo que respecta a franquicies comercials y baix aquest punt de vista som d' opinió que la aliança d' Espanya será poch buseada. Per altre costat, essent Espanya una nació pobre no es a n' ella a qui puga acudir, pera que li dexi diners cap gran nació que també ne tinga falla.

Pera saber si Espanya pot facilitar a algu ventajtes militars que fassin l' aliança covejable es precis atendre a una munió de circumstancies.

En primer lloch cal averiguar si als ulls de les grans potencies té ó no Espanya una forsa militar positiva. Aquesta s' ha de graduar pel nombre y valer militar dels elements de guerra de que en lo moment convenient pogués disposar. Avuy la forsa de las nacions et de dos classes, territorial y marítima. Com a forsa marítima Espanya fins ara representa poch, pera que la seva aliança ab cap gran po-

tencia pugui donar a n' aquesta lo que li faltés en poderiu naval. En quant al exercit de terra en curt temps y gracies a les guerres colonials ha progressat molt en nombre y en organització, pero no obstant creyem no quedar curts afirmant que de moment no podria aprontar gayre més de cent mil homes degudament provehils de tot lo necessari, ab instrucció militar y regularment manats. De soldats ne podria posar en peu de guerra potser més d' altres tants, pero necessitaria temps y elements que ara per ara no té. Baix aquest punt de vista, tampoch es envejable lo seu concurs pera cap gran nació.

En cambi aquesta forsa es major si s' considera dintre de casa y adquireix un valor relatiu especial per la situació geogràfica y fins a cert punt estratègica de la península. Axis, mestressa Espanya de Tarifa y de Ceuta, la seva marina de guerra, encara que escassa, podria servir perfectament pera tancar una de les portes del Mediterrani, lo que baix lo concepte naval li dona una importancia que podria esser de molt profit a determinades potencies; y un cos de tropes de cent o cent cinquanta mil homes guardant los Pirineus y amenant invadir si convingués lo mitjdia de França, debilitaria molt a n' aquesta última nació obligantla a distraure de les seves forces un contingent respectable, circumstancia igualment que tant França com les nacions que puguin estarhi en guerra los interessa tenir en compte.

Aquestes ventajetes relatives y de caracter especial venen, no obstant, contrarrestades per desventajetes de caracter també especial y propi del Estat espanyol, que constituïxen per aquest causes de debilitat y fins en un moment donat motius de graves compromisos pels que fossen sos aliats. Nos referim, primer, a la extensió y distancia de les colonies espanyoles, mal unides y poch adictes a la metrópoli com desgraciadament la experiencia ha ensenyat, a propis y a extranyis; y, segon, al caliu permanent de perturbació en la mateixa península, que fa qu' haguem passat més de mitj segle barallatnos nosaltres ab nosaltres y qu' estém constantment com qui diu quasi en situació constituyent. Carlins y dinastichs, monàrquichs y republicans, están sempre a la que salta y disposats a aprofitarse de la primera ocasió favorable que se ls presenti pera apoderarse de la direcció y governació del país. Los Governos espanyols no son, donchs, tant estables ni tant sólits com aparentan, y com aquesta debilitat d' arrel es ben coneguda per les potencies, conduheix a aquestes a allunyar-se de nosaltres, y posa a les seves mans elements suficients pera inutilisar qualsevol ventajeta qu' algu pretengués traure de la nostre aliança.

En resum: Espanya no pot donar a les potencies que ab ella s' alihin altres ventajetes que les qu' hem anomenat territorials, y, com tota aliança suposa ventajetes mútues, si les que Espanya necessités de la nació ab ella aliada fossen moltes, clar está que les territorials que se li exigiren, serian també molt importants, del contrari tota aliança se feria impossible.

En altre numero acabarem aquest assumpto.

LO NIRVI DE LA GUERRA

Ja ho sabem tots quin es lo nirvi de la guerra. Y sabem alguna cosa més, ço es que aqueix nirvi ja n' l tenim nosaltres, que ja en aquest cos de nació moribunda aqueixa corda no hi vibra, y que, ab tot y això, tenim guerra y, per consegüent, hem de tenir nirvi. No basta el clàssic valor espanyol, no n tenim prou del pundonor nacional; per comprar canons, per provehirnos de municions, per fer barcos de guerra nous, que a la moda d' ara cada un es un castell que, com té la base poch ferma, se pot enfontzar a l' hora més impensada sens ni tant sòls haver servit, com succehí ab lo *Reina Regente*; per mantenir als soldats, per armarlos, per provehirlos de tots los instruments que ha inventat la ciencia militar — ciencia li diuen —, es dir la ciencia de destruir als homens, per tot açò y per lo que ns callam se necessitan pecunias, y ay! tot ho tenim, entusiasme, patriotisme, indignació... però quartets ni pensarhi.

Y, en cambi, nostres enemichs, los yankis, a qui negam lo patriotisme y l' honor y fins la decència, los yankis no saben qué fers del diner; tancan sempre l' pressupost ab *superabit*, y no en lo paper com aquí sabem fer també si ns dona la gana, sino en la caixa, lo qual es bon xich diferent. Ells, donchs, los yankis tenen lo nirvi de la guerra. Y perque l tenen y perque, encara que no parlen cristià, com diuen a Madrid, saben aquell adagi, formulat, bé que no inventat, per en Quedo, *si la memoria no nos es infiel*, que diu que poderoso caballero es don dinero, per tot això los es facil a ells fer la guerra, tant com nos es difícil a nosaltres. Y per ço, injusta ó no, nos la van fent, y lo pitjor de tot es que la guerra va tornantse cançonera, tant qu' en una mesada y mitja ara mateix que dura casi podriam dir que no hi ha hagut res si no hi hagués hagut lo de Cavite, que fou bon xich massa. Veritat es que ara ha vingut

rebaixa de morts y ferits, potser massa rebaixa, perque hi ha una diferencia una mica massa grossa dels quatre cents que foren lo primer dia, nombre que a nosaltres no ns sembla may prou versemblant per excessivament gros, y ls cinquanta que son ara, nombre aquest al que tampoch donam crédito complert per lo mateix que s' allunya massa del primer. Molt preocupada debia estar aquell dia la nostra gent quan se li multiplicaren tant los morts y ls ferits, essent aquets de tan bon contar. Dia de mort ho fou y de veras, y Deu no més sab a horas d' ara tot lo que mori en aquella tristissima feta.

Cançonera va tornantse la guerra, mes per qui té l nirvi aqueixa cançonera pot significar preparació y augment. Dihem pot perque no ho sabem, que aixis com no fem cas de las noticias volants que suposan en los yankis desorganització é impotència, al menos actual, dantlashi ho més un valor determinat, aquell que pot justificarse ab la demostració y ab l' experiencia, tampoch nos espantan aquells que ns fan saber que ls Estats - Units son poderosos, militarment considerats, per menjar-se milx mon, empessantse ls ossos y tot.

Es veritat qu' ells no tenen soldats y que aquets no s fan ab diner. Si no tenen altra gent que la que han reclutat a última hora, fent arplegadiça de tot, no desembarcarán pas en las costas de Cuba un exercit lluit. Tampoch se sab que tingan ells una verdadera organizació militar dintre de la qual aqueixos soldats mercenaris pogan instruhirse y disciplinarse ab la brevedat de temps que las circumstancias imponen. Per cap cantó s' es vist may que l' Unió americana fos ni volgués esser una potencia militar. Al contrari, ella ha predicat sempre la pau y la fraternitat universal y ha volgut y presumit fers heralt de la civilisació. Y aquí está l' error seu al declararnos la guerra a tolas passadas, aquí está la més gran condemnció de la seva actitud en lo conflicte cuba. Si nosaltres haguésem tingut més seny y volent fer de nació poderosa que té y vol guardar colonias en gran manera envejadas, nos haguésem sabut preparar per renyir ab qualsevol que nos las volgués disputar, la diferencia no seria tant gran, y, confiats en la justicia de la causa y en la ventajeta de tenir millors soldats qu' ells, fins podriam esperar la victoria.

Però la guerra es cara y nosaltres no estam en lo cas de poderla sostenir. Gran cosa es lo patriotisme, però no es prou poderós per descubrir minas de plata y or ab que encunyar moneda. Lo patriotisme se traduhirá fins ab excés, ab molt excés, en manifestacions publicas, en funcions de teatre aplaudint ab estrépit las anomenadas *coblas abusivas*, en articles de periódich y en las graciositats de las conversas hont tot sovint hi brilla més la petulancia que l talent. Pero ab dinerets lo patriotisme s' hi traduheix pocas vegadas. Si la suscripció nacional no puja, si, com ha dit algu en las Corts y en la premsa, resulta un verdader fracàs y fins una vergonya, es que la majoria dels espanyols ven venir l' augment en la contribució, lo tribut de tot un any pagat a la bestreta, ó, dit en tèmens clars, pagat de més; lo corresponsent sello de guerra, las mil invencions qu' en materia de tributs saben fer los governants apurats d' Espanya, terra predilecta de l' imaginació, y, per torna de tolas aqueixas cosas, la falta de metálich, la depreciació del bitllet, lo curs forçós, los papiers de banch de cinch pessetas ó de ral, es dir la ruina económica d' una nació que havia conservat l' or ab prima fora de casa en aquells anys verdaderament accidentats de l' época revolucionaria, ab tres guerres civils y una llicència desenfrenada en lo poble.

Y aixis, tan galdosamente posats, hem de sostenir dúas guerres colonials y una guerra exterior ab un dels pobles més poderosos de la terra. Y, com si no los prou poderós aqueix poble, va parlanse ab insistència, y l' primer de parlarne es un ministre de la Reyna Victoria, d' una aliança ab l' amo del mon, ab l' Inglaterra, que té forças a la mar superiors, casi s' pot dir, a tolas las demás potencies europeas reunidas. Pobrets! necessitan qui ls ajudé.

¿Com ho hem de fer, donchs, sense l nirvi de la guerra? Nada, empenyantnos y fora. En Cánovas, lo gran estadista, quan encara no estavam tant ennavegats com ara però en temps que ja las dúas guerres colonials costavan un sentit, trobá l' desllorigador fent aquell celebre emprésit de 400 milions, que fou cubert de sobras, al menos en apariència, y valgué un triomf al govern conservador. Nosaltres no ns hi sapiguérem entusiasmar, perque per una cara vejam la carga que s' posava sobre la nació y per l' altra cara las espinas que podien trobar los prestamistas. Tot aquella dinerada, es clar, ja s' ha acabat, perque son molts bocas a menjar y además los interessos pujen una borralxeria; però no hi ha remey, faltan diners. Encara que a pagar las atencions del exercit no hi sia l' Estat tant amament com se necessita, encara que s' cobré de vegadas lo mes de Juliol quan glassa y l de Janer quan fa calor, s' ha d' anar pagant, y d' alla hont no n' hi ha no n' raja. ¿Com s' ho arreglará, donchs, lo pobre Sagasta?

No queda altre recurs que tornar manllevar. Las Corts, a bots y empentas, ja hi arribaran a aprobar los recursos extraordinaris, ab lo qual tindrem l' admirable contrassenyit de que las fortças nacionals estarán més carregadas de tributs quan menos produhescan; ja ho aprobaran tot, que

per alguna cosa té l govern majoria; però encara no n' ha ha prou, ni s' pot esperar al Agost en que ls tributs extraordinaris començaran a pagarse. Tornem a manllevar. Aquesta vegada diuen que l prestamista sera la França, que deixará 250 milions baix la garantia dels tabacos, que que tingam encara alguna garantia. Però no falta qui la fantasial en gran sobre això y, com en realitat, si aquest estat de cosas va durant, de 250 milions no n' hi ha per un beure, nos ha fet saber que, no solament això, sino tots los diners que haguem de menester nos dara la França y fins la seva amistat y cooperació y la de la Russia, ajudantnos tenir ab l' Inglaterra a cambi de la cessió de las Filipinas de las Canarias, ó de las unas y de las otras, y además el port de Ceuta. En qual cas seria en gran manera divertit que, empenyats en salvar lo braç, nos deixassem tallar las dúas camas.

Com a Espanya tot resulta logic, també ab lo temps podria resultarho aqueixa especie, qu' hem de tenir ara per ara com una broma de mal gust. La falta de diner portá a fer molts barbaritats y aquesta falta se sentirá més cada dia. Com aquí procuram no més per l' avuy, cada mes hem de fer un pressupost nou y tapar un nou forat. Qui ho sab fins ahont nos pot fer arribar, la falta de pecunia!

Verdaderament es trist, qu' en aquest temps de neurastenia universal, l' Espanya tinga adormit, lo gran nirvi, lo nirvi de la guerra. Y que no hi ha medi de despertar-lo, ni a crits ni a garrotadas. Més que adormit es mort. Es una paralissis que pot arribar fins al cor a l' hora més impensada. — M. R.

(De La Veu del Montserrat.)

Noticies

Oficials

AJUNTAMENT. — Sessió del 6 de Juny. — (1.ª convocatoria). — Reunits 13 concejals baix la presidencia del Alcalde Sr. Boxa, s' han pres los acorts següents després de aprobar la acta anterior:

Aprobar comptes per valor de 19575 pessetes. Se doná compte del ofici de la Superioritat aprobant la permuta acordada entre la Diputació y Ajuntament per obrir la plassa del Hospital.

Nombrar peó de la Devesa a D. Juan Serra. Se llegí lo plech de condicions pera la subasta del arrendament de consums per espay de tres anys al tipo de 220,000 pessetes, que fou aprobat després de viva discussió, senyalantse pera la subasta el dia 18 a les onze del matí, designantse al concejal Sr. Gumbau pera presidirla.

Les noticies gravissimes vingudes de Filipines, de les que suposém enterats a nostres llegiders per la premsa diaria, han confirmat los temors que repetidament havíem manifestat teniem per aquest cantó y han desvanecent la novella que s' havia forjat, y que l Govern no havia desmentit com era l seu deber, respecte de la esquadra del almirall Cervera. Per desgracia, aquesta continúa tancada a Santiago Cuba y Deu vulla que n puga sortir. Fins ara, los esforços dels nort-americanos contra aquesta illa los hi han sigut de poch profit, pero cada dia aumentan los seus preparatius y ls seus elements de guerra, y périlla que molt aviat la cosa se formalisi també per aquesta banda més de lo que ns convindria. Se comensa a parlar de demanar lo concurs de les potencies pera posar terme a la guerra, los desitjos de pau son cada dia majors, y més extesos en tota la nació, però ls partits com més veuen la cosa perduda, més apretan y més amenassen, y en aquest concepte son altament deplorables algunes de les escenes que han tingut lloch en lo Congrés: lo patriotisme dels partits acaba just allá ahont comensan les seves esperances de aprofitarse de les desgracies de Espanya.

En lo plech de condicions pel arrendament del impost de consums d' aquesta capital, se reduheixen quasi a una meytat los drets sobre l vi, en un 40%, les farines y s concedeix entrada lliure sense pago de drets als olis. Respecte a aquestos, lo govern francés ha dispost que d' aquí endavant no serán admesos gosant los drets de la tarifa minima si no van acompanyats de la justificació de son origen per medi de certificats expeditos per les autoritats espanyoles visats pels consuls.

S' han remés al President de la Comissió de Pressupòsits del Congrés - Madrid los següents telegramas:

La Cámara Agrícola de La Sella y pobles comarcans a seva la proposició del Institut Catalá de Sant Isidro, substituint recarrech 20 per 100 a tributació rústica per impost sobre exportació productes agricolas, y prega a V. S. se serveixi patrocinarla.

Foment Industria, Comers y Propietat Corona s' adheren peticio Institut Catalá Sant Isidro y Lliga Productors Catalans sobre exacció riquesa rústica del 20 per 100 que se projecta per considerar-lo perjudicial interessos agricolas.

Han rebut en la Universitat de Barcelona lo títol de Llicenciats en la Facultat de Dret los joves d' aquesta ciutat don Joseph M.ª Fabrillas y Planas, don Bernat Geronces y don Joaquim Llobet. Rebin tots nostre enhorabona.

Hem rebut lo número 101 de la revista *Ilustrada de Misiones católicas*, que conté com tots los de aquesta important publicació un nutritiu text y bon nombre d' esculptures grabats.

— S' ha anunciat pel curs de traslació la càtedra d' Agricultura que s' troba vacant en lo Institut de Figueras.

— Diu un periòdich del Mitjdia de Fransa que M. Tricoche, director de la Societat de llum elèctrica de Burdeus y del Mitjdia y concessionari dels tràmvias departamentals, se troba fa alguns dies a la Cerdanya y s' ocupa activament en lo projecte de construcció de la linea d' Olette a Bourg-Madame. Van a prosseguirse ls estudis complementaris.

— Dintre de poch temps quedarà dividida aquesta regió en dos tercers de la Guardia civil, comprenent lo primer les provincies de Barcelona y Gerona y l' segon les de Tarragona y Lleida.

— La Compañia del ferro-carril de Tarragona a Barcelona y Fransa projecta establir, a comptar del dia primer de Juliol vinent, uns abonos personals é intransferibles que permetran viatjar per sas xarxas en 1.ª y 2.ª classe, ab rebaixas del 33, 40 ó 50 per 100 sobre ls preus ordinaris.

— Dits abonos s' expendran en totes les estacions de la expressada Compañia, enclavades en territori de Catalunya, pera altre qualsevol de les mateixas; servirán pera determinar número de viatjes en proporció de la rebaixa, y tindrán un passio de durada de 30 dies.

— Agrahim als senyors «Furst y Compañia», propietaris del manantial Vichy Catalá, la invitació que s' ens ha fet per l' acte inaugural de la primera secció del establiment que s' construeix a Caldas de Malavella, quin acte deu tenir lloch avuy. Procurarem assistirhi.

— Ha mort la Mare Superiora de les Escolapias (R. I. P.).

— Avuy, en la professó que surtirá de la parroquial Iglesia de San Feliu, s' estrenará la custodia per quina va deixar un benefactor la quantitat de dotze mil duros, segons diguerem un any enrera.

— Diu un periòdich local que dintre poch serà colocat en lo campanar de la Iglesia del Mercadal un rellotje.

— Crida l' atenció de molta gent los molts pisos que hi ha sense arrendar en tots los carrers de la Ciutat, exceptuat de les afores.

— Ha mort a Barcelona D.ª Teresa Freixa, mare del conegut industrial y propietari don Joseph Canal, á qui, aixis com á sa familia, acompanyem en lo sentiment.

— Se diu que una virtuosa senyora que mori fa poch temps, ha llegat cinch mil pessetes pera la construcció del temple del Sagrat Cor que s' está edificant, y altre quantitat á la Puríssima Sanch.

— Avuy, a les tres de la tarde, se reunirá en son domicili social lo Consell general de la Unió Catalanista á la quina han sigut convocats tots los periòdichs, associacions y agrupacions que d' aquell forman part desde la darrera reunió celebrada lo dia 5 de Dezembro del any passat.

— S' estant fent los treballs a Barcelona pera la constitució de una societat que se denominará «Associació excursionista».

— En la mateixa ciutat s' ha constituït una nova agrupació catalanista denominada «Los Montanyenchs».

— En la Junta general celebrada pel Col·legi d' Advocats d' aquesta Ciutat, foren reelegits pels càrrechs de diputat 1.ª y tesorero los Srs. don Emili Granit y don Francisco de P. Massa.

— S' ha constituït una agrupació catalanista a San Joan de Horta, de la que forman part respectables elements d' aquella localitat.

— Dem les gracies al professor de Dibuix del Institut senyor Camós per la invitació que ns ha tramés pera visitar la exposició dels treballs fets durant lo passat curs pels alumnes de la escola oficial, los quins estaran exposats del dia 10 al 17 d' aquest mes.

— La Lliga de productors del Principat de Catalunya nos prega fem present la urgencia de que totes les corporacions oficials y econòmiques de Catalunya telegrafien al President de la Comissió de Pressupòsits del Congrés y als Diputats y Senadors per la provincia, los perjudicis que portará l' augment de la contribució projectat y que, no es cert que ls agricultors preferixin aquest augment á un gravamen del 2% ad valorem sobre la exportació dels productes agrícols.

— No podem afinar á que obeheix lo no rebrer fa una pila de dies lo cambi de nostre company Lo Somatent de Reus.

— Tampoch rebem lo cambi del colega local El Norte á pesar de queixarnos en números passats.

— La suscripció nacional en aquesta provincia. — La vila de Cassá de la Selva contribueix ab 1.300 pessetes.

— La Sucursal en aquesta ciutat de la «Compañia fabric Singer», com han fet també les altres, ha contribuït á la suscripció ab 260 pessetes. Aixis agrahim á n' els patriotes que, presentant per nos americana van insularla dies passats, arrancant de sas portas lo rótul anunciador.

contemplat lo cuadro lúgubre d' un poble flamejant tot enter, y no una sola vegada. Tantost era una vila cristiana abrindada pels turchs, tantost era al invés, quan no era tot plegat. Tot devallant dels Balkans, al presentarse á la vista aquell hermós panorama de la antiga Tracia, quasi puch dir que tots los poblats y casas se senyalavan per espessos y negres fumerols, mentres d' allí n' venia llarga corrúa d' infelissos habitants, homes, donas, vells y pobres criaturas, carregats ab llurs objectes de més valor, fugint enllá de las montanyas, cercant aixopluch en terra amiga, escapantse d' un enemich tan bárbaro y crudel en guerra y en pau com es lo turch.

Si desde l' cim de la montanya, de lluny, se veyá l' anunci de la guerra ab los apilotats y denses revolts de núvols del incendi, al baixar á la plassa sos resultats en formas humanas feyan erissar los cabells. Mentres tingui vida, veuré clayat en mi esguart esferehit d' un infelís que, completament nú, mitj caygut en un rech, deya ab los ulls lo que diu un agonitzant, un á qui se li escapa la vida, tallada sens motiu ni rahó, pare, espós ó germa, qui sap d' altres víctimas que per allí jeyan. La ressiencia de mon cavall á anar endevant feu que m' adonés d' aquell desgraciad y mostrantse ab son instint superior á mi: inútil fou tractar d' auxiliarlo. Coltellat tot son cos, desangrantse, enrogint l' aygua del rech, girava l' cap esforsantse com pera enrahonar. Pero sols parlavan sos ulls ja entelats ahont s' hi reflectia la guspira de vida que li restava; ab la expressió impossible d' explicar del que se n' va d' aquest mon sens poder fer més que mirar la impotencia d' uns semblants seus pera salvarlo. En sos ulls vidriosos, que veig encare, hi he sempre llegit la maledicció de la guerra.

Tot aixó era l' fons, la decoració ne podem dir, lo secundari y accidental en aquella escena. La acció dramática se desenrotllava en combats y batallas campals ahont las baixas se contavan per mils com per exemple en l' embestiment de Plewna. Allí lo verament grandios del lloch, la extensa linea de foch que sumava molts kilometres, la no menos important de defensa ab sos reductes, lo retró de doscents canóns y ls milers de gent batentse, excitats y rabiosos tots, turchs, russos, y rumans, feya de tot aixó un cuadro de guerra difícil de ser sobrepujat en horrors, en desgracias y en sang vessada, tant com en un conjunt de salvatge bellesa, de destrucció y d' aniquilament, verdadera representació de la guerra en tot son esplendor. Després de cuadro tan trist, de la grandiositat de la lluyta, del enardiment de la batalla, després de la passió del entusiasme si s' vol, las tristas escenas á las ambulancias. Després dels treballs, sacrificis y dispendis que ocasiona la preparació d' una batalla semblant, los mateixos homes han de multiplicar sos esforços pera apaybagar en part sas conseqüencias.

Alashoras tots quants han escapat de la carniceria han de cuydarse dels que foren més desgraciats, y comensan los convoys de ferits, los hospitals s' omplen de gom á gom, lo servey sanitari es insuficient, lo material manca, aliments y medicinas escassejan; sols abundan la miseria y la desgracia.

Alashoras d' entusiasme ni de passió no queda res: sols hi ha gemechs y planys y queixas. De la gloria, ¿Qui se n' recorda?

En una de las grans tendas hospitals, ahont hi podían cabre doscents malalts, s' hi feren durant la nit del gran atach de Plewna més de duas mil curas. Los convoys de carretas no acabavan may. Allí per terra sobre de palla, en mánegas y matalassos, ajeguts, asentats, dreis, de tota manera, uns sobre d' altres, despullats, mitj nusos, uns esparracats, plens de sanch altres, esperavan gemegant centenars d' infelissos que se ls curés; curats, se ls ne duya l' convoy y n' arribavan d' altres... La pressa, l' zel de metjes y ajudants, los delicats cuydados d' una secció de senyoras de la Creu roja, no eran suficientes pera tanta desgracia, pera remey immediat á tant mal. Al costat d' un pobre á qui s' curava s' hi veyá la esgroguenda cara d' un que anava á finir y ls ays del que s' queixava s' fonían ab la ranera del que ja s' deixava per mort.

Defora á la entrada, una tur a s' planya demanant á crits que ls curessin, volent entrar, y al altre cap de la tenda un senzill embá de tela separava la cambra d' operacions de la sala del hospital. Allí l' metje gafe (una celebritat, Director de la Clinica de Moscou) operava sens reposar un instant, auxiliantlo una velleita senyora que havia servit ja en las ambulancias de Sebastopol: allí s' tallavan camas y brasos, peus y mans que feya fredat, sens vacilar, ab rapidés, ab seguretat y sens perdre temps.

¿Quin horror! Allí s' podia apreciar en tot son valor los espantosos resultats d' un d' aqueixos fets de guerra que ls que n' sou lluny tantas vegadas celebran ab repicaments de campanas, ab festeigs y alegrias.

Al endemá, l' aspecte del hospital esborronava al més indiferent: tot era brut de sanch, fet un munt de pellingots, y defora, dalt d' un marge, una renglera de morts, molt llarga, esperava sepultura, y l' sol lluhfa, com sempre, en un cel seré d' un blau hermós. Lo contrast del home ab la naturalesa apareixia més eloqüent que may. Centenars de cadavers d' homes, pocas horas avans plens de vida y de salut (qui sap si d' ilusions), estesos en immensa filera: l' un prop l' altre sens distinció de categorías, barrejats per la mort, sagnosos, estripadas las vestiduras, alguns mutilats, contretas las faccions, ab fesomfas tots que esglayavan de mirar, mentres los raigs d' un sol rieller y esplendent posavan més de relleu la obra de la feresa humana....

En eixa campanya d' Orient los horrors de la guerra eran aumentats encara per lo fanatisme religió y la salvatjeria dels turchs que s' rabejavan en los presoners y ferits y fins ab los morts als qui mutilavan trossejantlos sens pietat; sense aqueixa pietat que ls mateixos que organisan las batallas, los qui preconisan la guerra, no deixan de predicar, subsistint en aixó las contradiccions que en tot lo dels homes hi ha sempre.

(Se acabarà.)

SECCIO LITERARIA

Violetas d' amor.

¿Quin mati de noyas macas,
quin mati aquell del Abril!....
En lo calcer de las rosas
quin bó hi feria morir!....

En lo camí de la vida
hi ha la font del amor,
tots corren per arribarhi,
¿qu' es ella el nostre consol.

Qui no n' heu de l' aygua pura
se sent lo cor defallir;
ditxós aquell que la troba,
poden dirli qu' es felís.

No se gronxan tant joyosas
sobre ls pétals de la flor
las gotas de la rosada,
com ella sobre l' meu cor.

¿Que es bonica y encisera!
sas galtones y son front
son camp de lirris y rosas
hont s' hi oretja l' meu amor.

¿Quin refugi de mas penas
sa abressada que m' acull!...
¿quin cuxí de flors y molsa!
¿quin bálsam sa veu... sos ulls!

ARTUR GIRBAL BALANDRU

SECCIO COMERCIAL

Mercat de Gerona del die 11 de Juny

Especies	Mesures	Pessetes
Blat	QUARTERA DE 8 LITRES	27'00
Mestall	"	23'00
Ordi	"	9'50
Sécol	"	22'00
Civada	"	10'00
Besses	"	17'00
Mill	"	17'00
Panis	"	12'00
Blat de moro	"	17'00
Llobins	"	10'50
Fabes	"	14'50
Fabó	"	15'50
Fassols	"	16'00
Monjets	"	30'00
Ous	Dotzena	0'90

SECCIO RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA

- Dijenge 12. — St. Onofre y St. Joan de Sahagun.
- Dilluns 13. — St. Antoni de Padua.
- Dimars 14. — St. Basili y Sta. Digna.
- Dimecres 15. — Sts. Vito y Modest; Sta. Crescenc.
- Dijos 16. — St. Quirse y Sta. Jalita.
- Dijendres 17. — Lo SAGRAT COR DE JESUS.
- Dissapte 18. — St. Marcus, St. Marcell y St. Amans.

Quaranta Hores. — Continuan suspeses tota la setmana

Establiment tipogràfic de Pacia Torres
Conselloria 2. — Gerona

VARIETATS

DE LA GUERRA

Conferencia donada en l' Ateneu Barcelonés per D. Joseph Lluís Pellicer en la vetlla del 2 d' Abril.

(Continuació.)

lo m creya coneixer la guerra en son aspecte atemoridor, bárbaro y repulsiu, més no la coneixia en la intensitat ab que se m presentá als ulls quant lo conde d' Orient entre Russia y Turquia l' any 78. Ja havia vist cremar més d' una casa, é enderrocarla pera arrencarne l' fustám y ferne llenya; més no havia

SECCIO D' ANUNCIS

SORTIDAS DELS TRENS

LÍNEA DE TARRAGONA A BARCELONA Y FRANSA

De Gerona a Barcelona

	Mati	Tarde
Correu.	6:48	
Carrega.	10:37	
Omnibus.		3
Ràpid.		5:09

Los trens correu y omnibus portan cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª el de carrega de 3.ª i el ràpid de 1.ª y 2.ª.

De Gerona a Port-Bou

	Mati	Tarde
Omnibus.	8:39	
Carrega.		12:43
Mixte.		3:40
Correu.		7:35

Lo tren omnibus porta cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª, el de carrega y mixte 2.ª y 3.ª y el correu 1.ª y 2.ª.

LÍNEA DE SAN FELIU DE GUIXOLS A GERONA

De Gerona a San Feliu

	Mati	Tarde
Tren de banyistes (Juliol y Agost)	5:09	
Correu.	8:54	
Mixte.	11:44	
Mixte.		3:22
Correu.		5:35

Tots los trens portan cotxes de 1.ª y 2.ª classe.

De San Feliu a Gerona

	Mati	Tarde
Correu.	4:32	
Mixte.	7:30	
Correu.		12:44
Mixte.		2:50
Tren de banyistes (Juliol y Agost)		5:40

LÍNEA DE OLOT A GERONA

De Salt (Gerona) a Amer

	Mati	Tarde
Núm. 2.	9:10	
Núm. 4.		3
Núm. 6.		6

Tots los trens portan cotxes de 2.ª y 3.ª classe.

De Amer (Gerona) a Salt

	Mati	Tarde
Núm. 1.	7:40	
Núm. 3.		4
Núm. 5.		4:30

ORDINACIONS

Pera Banyolas a las 9 y 11 mati (correu) y a las 2, 4 y 6 de la tarde. (Fonda del Centre y Casa Jandreta.)
 Pera Cassá de la Selva cada mitja hora (Pont de Pedra.)
 Pera Olot a las 11 mati (correu) y a las 6 de la tarde. (Fonda del Centre.)
 Pera La Bishal a la 1 de la tarde. (Hostal de la Rossa, voltas d' en Rosés.)
 Pera Anglés, La Sella y Amer, a las 10 mati (correu.) Hostal de Miquel Boix. (Plassa del Grá.)
 Pera Salt tot lo mati fins a las 6 de la tarde (Pont de Pedra.)

Gran éxit en moltíssimas families d' Espanya

La gran sopa Purés marca Baget-Reus

Recomanan son us totas las eminencias mélicas del mon, per esser la mes agradable, económic, alimenticia y mes facil de digirir. Ab l'ús constant d' ellas se consegueix mes facilitat en la digestió, fomenta la bellesa física y presta al cos un marcat caracter de llegeresa y galanura. Lo poder nutritiu necessita de una materia asoada en los aliments y aquesta se troba en las sopas «de Purés MARCA BAGET, que mantenen nostres humors en un saludable estat d' alcolicitat que ins preserva del reumatisme, gota diabetis y demás dolencias originals.

Las clases, avuy posadas a la venta son: Puré de passols verts. — Puré de fabas. — Puré de lletias. — Puré de fassols. — Puré de flor de arroz. — Puré de flor de cibada. — Puré de flor de sigrons turrats de Font de Saucó y la gran «salsa universal».

PREUS DE VENTA

Un paquet que val pel públich un ral, produeix de 7 a 9 plats de sopa, y un paquet doble, que val dos rals, produeix de 15 a 17 plats.

PUNTS DE VENTA EN AQUESTA CAPITAL

- Don Benet Massot. — Plassa del Marqués de Camps.
- Ramón Lladó. — Carrer de Barcelona, núm. 7.
- Antoni Gruarmoner. — En Francisco, 4.
- Llorens Massa. — Rambla
- Emili Andrés. — Sta. Clara, 4.
- Sebastià Alsina. — Mercaders, 20.

Representant exclusiu en la Provincia:

RAMÓN GISPERT.—GERONA

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU

DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

Redacció y Administració: Rambla de la Libertat 31

PREUS DE SUSCRIPCIO

1	150 pesseta trimestre
1	125 id.
1	100 id.
1	75 id.
1	50 id.
1	25 id.
1	10 id.

Banch Vitalici de Espanya

LA PREVISION

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companyas de segurs sobre la vida reunidas
 Carrer Ample 64, BARCELONA

CAPITAL SOCIAL 15 000.000 DE PESETAS.

Reservas en 31 Desembre de 1896 9.235.908'05 pts.

Capitalis assegurats desde la fundació de las C.ªs fins al 31 Dbre 1897. 203.80.352'95

Pagat per sinistres, pólissas venudas y altres comptes fins igual data. 13.332.881'61

Delegat general en la Provincia

Joseph Coderch y Bacó

Agents en la Capital

Toribi Corominas.—Varcis Boadas

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Ayguina Minóxima vegetal pera tenyer lo cabell. No te rival en lo mon, perquè a més de sos efectes maravellosos, no taca ni perjudica la pell en lo més mínim.

Aquest assombrós y sorprenent, específich, se usa en dita perruqueria.

5, Carrer de l'Argenteria, 5, entresol

GERONA

Son tinturas superiors las que en Máximo fabrica: tenyintse ab elles, senyors un vell, troba sense esforços dona jove, guapa y rica.

Tintura BISINIA instantánea

CORREUS TARRAGONA

Entradas

Madrid.	8:48 mati.
Barcelona.	8:48 m.
Fransa.	7:00 m. y 3:19 tarde
Puigcerdá y Ripoll.	5:30 m.
Olot y sa línea.	5:30 m.
S. Feliu de Guixols	7:00 m. y 6 tarde
Amer y sa línea.	6:30 m.
S. Aniol y sa línea.	7:00 m.
Estanyol y sa línea.	7:00 m.

Sortidas

	3:19 tarde.
	7:00 mati.
	8:48 m. y 8:00 nit.
	11:00 m.
	11:00 m.
	9:00 m. y 6:00 tarde
	10:00 m.
	10:00 m.
	10:00 m.